

СТ А Н О В И Щ Е

от доц. д-р Светла Станкова

Факултет по природни науки при ШУ „Епископ Константин Преславски“
Член на научно жури за защита на образователна и научна степен „Доктор“
Област на висше образование: 4. Природни науки, математика и информатика,
Професионално направление: 4.4. Науки за Земята,
Докторска програма: „Геология на океаните и моретата“

Автор на дисертационния труд: ас. Ивалена Живкова Вълчева-Георгиева
Тема: „БИОСТРАТИГРАФСКИ АНАЛИЗ И ПАЛЕОЕКОЛОГИЯ НА КВАТЕРНЕРНИТЕ
СЕКВЕНЦИИ ОТ БЪЛГАРСКИЯ САКТОР НА ЧЕРНО МОРЕ“

Обща характеристика на разработената дисертация

Представената дисертация съдържа 167 стр. текст заедно с 4 таблици, 22 фигури, списък на използваната литература, включваща 191 бр. библиографски единици, от които 133 на кирилица, 58 на латиница и 3 интернет сайта, и приложение разделено в две части.

Дисертацията е структурирана в 12 глави, въведение, изводи и приноси. Темата е актуална и интересна. В началото ясно са формулирани актуалността, целите и задачите на дисертацията. Акцент на представеното биостратиграфско изследване е геоложкото развитие на Българския черноморски шелф и крайбрежие през кватернерния период.

Актуалността на изследването произтича от избора на кватернерния период като времеви интервал от историята на Земята, характеризиращ се с честите климатични колебания и драстични изменения в релефа и природните ландшафти. Важно значение за палеогеографската реконструкция на кватернера в Черноморската област има биостратиграфският анализ по молоскова фауна. Като основен фактор при възстановяване на фациалните обстановки и условията на седиментация при интерпретирането на геоложките данни е използвана субфосилната молоскова фауна, тъй като тя реагира активно на измененията в палеоекологичните условия на средата, която обитават.

С особена значимост в настоящото биостратиграфско изследване изпъква проследяването на смяната на палеоекологичните обстановки на утайконатрупване в геоекологичната еволюция на Черноморския басейн, предизвикани от промените на климата и морското ниво.

При разработването на дисертационния труд е използван широкия методичен арсенал на съвременната кватернерна биостратиграфска наука, включващ собствено биостратиграфски, общи стратиграфски и общи методологични принципи.

Като фактологичен материал за анализ и интерпретация са използвани геоложките разрези на три сондажа – сондаж Д от крайбрежието, морски виброкорен сондаж VC-50 от литоралната зона и сондаж С-6 структура Самотино-изток, разположен в централната област на шелфа. Извършено е таксономично определяне на родовата и видова принадлежност на 25 екземпляра от тип *Mollusca*, от които 21 таксона се отнасят към клас *Bivalvia* и 4 таксона – към клас *Gastropoda*.

Авторката извършва задълбочен и прецизен биостратиграфски и литофациален анализ на крайбрежните и морски седименти, в резултат на което е осъществена стратиграфска корелация. Това спомага стратиграфски да бъдат дефинирани седименти на чаудинския, новоевксинския и черноморския регионален етаж, и древно- и новочерноморски регионален подетаж. От своя страна това е дало възможност на докторантката да разкрие важни моменти от плейстоцен-холоценското геоложкото развитие на района на Паша дере, както и да се направят заключения относно палеоекологичната обстановка на района. За определяне възрастта на изследваните седименти и в трите сондажа авторката успешно е приложила една от най-актуалните Хроностратиграфски схеми на регионалните етажи и подетажи за Българския черноморски шелф (Шопов, 1991), в основана на която стоят трансгресивно-регресивните цикли по време на кватернера.

От направеният сравнително подробен литературен обзор проличават задълбочените познания на докторантката относно стратиграфската изученост на кватернерните седименти в Понто-Каспийската област, статута и ранга на Кватернерната система в западната част на Черно море. Специално е обърнато внимание на специфичните океанографски характеристики на уникалния по своята същност Черноморски басейн и тяхното значение за палеоекологичните реконструкции. Направена е сравнително подробна характеристика на геологията, геоморфологията и морфографията на крайбрежието и шелфа от Българския сектор на Черно море. Това свидетелства за добрите познания и способността на докторантката да борави добре с литературното наследство.

Извършен е анализ и интерпретация на фосилните находища от трите сондажни разрези с оглед възстановяване на средата на обитание. Проведеният палеоекологичен синтез свидетелства за наличието на два типа обстановки на обитания в района на